

ชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของหน่วยงานใน
สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

The Relationship between The Organizational Culture and The Effectiveness of
Internal Auditing of Division under Chachoengsao Provincial Health Office

ชื่อผู้วิจัย นางสาวนุชนารถ อรรถณพ ณ อยุธยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อผู้ร่วมวิจัย นางนิษาชล สุคนธชาติ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

บทนำและวัตถุประสงค์

รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการเพื่อปรับเปลี่ยนระบบการบริหารภาครัฐไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานโดยให้ความสำคัญกับความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความประหยัดของการดำเนินงาน ส่วนราชการจึงต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนางานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถตอบแทนผลสำเร็จจากการทำงานได้อย่างเป็นธรรมและมีความโปร่งใส การตรวจสอบภายใน (internal auditing) จึงเป็นกลไกหนึ่งที่เชื่อมประสานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติการ ทำให้เกิดการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานประจำวัน เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง และเนื่องจากในองค์กรทุกแห่งต่างก็มีวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรมีผลต่อทัศนคติ ความพึงพอใจในงาน ความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานของสมาชิกในองค์กรและช่วยเพิ่มผลผลิตให้กับองค์กรในที่สุด (รัตนา นาคทอง, 2560) นอกจากวัฒนธรรมองค์กรจะทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นกลไกการสร้างแนวทางเพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ยังสามารถสร้างการบูรณาการระหว่างองค์ประกอบภายในขององค์กร เพื่อให้องค์กรมีเสถียรภาพสามารถอยู่รอดและเติบโตต่อไปได้อีกด้วย (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2552) จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งจะสามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทราให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยและพัฒนาใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา และระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ตรวจสอบภายในและผู้รับตรวจในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยการสำรวจ การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัฒนธรรมองค์กรแบบเน้นเป้าหมาย เน้นประสานงานและบูรณาการ เน้นการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร เน้นนวัตกรรม เน้นผลการปฏิบัติงานและเน้นการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในพบว่า ด้านการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน ด้านมาตรการถ่วงดุลอำนาจและด้านสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแนวทางการพัฒนาการตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าประกอบด้วย 3 ด้าน 10 ขั้นตอนได้แก่ 1) ด้านคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบการตรวจสอบภายใน ควรจัดอบรมระเบียบที่เกี่ยวข้อง จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดทำคู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ชี้แจงเกณฑ์การประเมินและกำหนดบทบาทหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร 2) ด้านการวางแผนและการดำเนินการตรวจสอบภายใน ควรจัดทำแผนการตรวจสอบที่ชัดเจน ระยะเวลาเหมาะสมและครอบคลุมถึงระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ 3) ด้านการติดตามและประเมินผล ควรมีแผนติดตามต่อเนื่องและเน้นการให้คำปรึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์นโยบายการบริหารงานและแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทราให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

อภิปราย สรุปและข้อเสนอแนะ

วัฒนธรรมองค์กรของบุคลากรจะได้รับการถ่ายทอดนโยบายและเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุขเป็นประจำในทุกๆ ปี หน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทราจึงดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรจึงเน้นไปที่การประสานงานและการบูรณาการ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การมีส่วนร่วม การใช้นวัตกรรม เน้นผลการปฏิบัติงานและเน้นการทำงานเป็นทีมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทุกหน่วยรับตรวจ โดยมีการกำกับดูแลองค์กรเพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานที่ต้องการ โดยระบบการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรการถ่วงดุลอำนาจตามระดับอำนาจหน้าที่และสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าโดยใช้ระบบการกำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้งานเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นจึงควรหาแนวทางสนับสนุน ส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรให้สูงขึ้นเพื่อช่วยยกระดับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสารอ้างอิง

- พิชาย รัตนดิถ ฅ ฅเกิด. (2552). *องค์การและการบริหารจัดการ*. นนทบุรี : อิงค์ปิยอนด์บุ๊คส์.
- รัตนา นาคทอง. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียนนานาชาติมูลตรีภักดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.